

Sportfunctionarissen

Inzet en taken in het gespecialiseerd onderwijs en praktijkonderwijs

Marthe Westerbroek en Sofie Vrieswijk

Bijna alle gemeenten in Nederland zetten BRC-functionarissen* in via de Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC).¹ BRC-functionarissen verbinden sport en bewegen met allerlei andere sectoren. Het onderwijs is daarvan een belangrijke. In dit factsheet beschrijven we de inzet en taken van BRC-functionarissen in het gespecialiseerd en praktijkonderwijs.

Het gespecialiseerd onderwijs bestaat uit het:

- speciaal basisonderwijs (sbo), voor kinderen met leerproblemen, opvoedingsmoeilijkheden of gedragsproblemen.;
- speciaal onderwijs (so), voor kinderen die extra onderwijsbegeleiding nodig hebben waarin het regulier onderwijs of sbo niet kan voorzien;
- voortgezet speciaal onderwijs (vso), voor kinderen die extra onderwijsbegeleiding nodig hebben die het regulier voortgezet onderwijs (vo) niet kan bieden.

BRC-functionarissen* zijn actief op:

31% van de schoollocaties in het sbo

22% van de schoollocaties in het so

23% van de schoollocaties in het vso

39% van de scholen in het praktijkonderwijs

* Met BRC-functionarissen bedoelen we buurtsportcoaches, combinatiefunctionarissen onderwijs, clubkadercoaches, beweegcoaches, coördinatoren sport en preventie of andere sportfunctionarissen die zijn aangesteld vanuit de BRC.

Inzet BRC-functionaris

Dalende inzet van BRC-functionarissen

Op het sbo, so en vso daalt het aandeel scholen waarop een BRC-functionaris actief is 2019 (figuur 1). Voornamelijk in het vso is dit afgenomen.

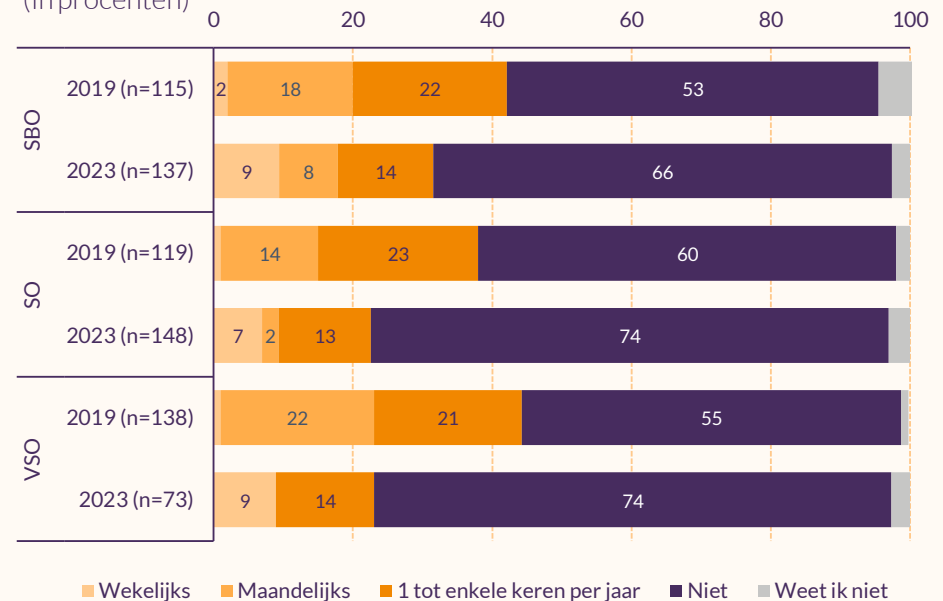
Het aandeel scholen waarop een BRC-functionaris wekelijks actief is, is voor alle onderwijsvormen wel hoger dan in 2019. Dit lijken voornamelijk scholen te zijn waar in 2019 maandelijks een BRC-functionaris actief was.

Verskil met het regulier onderwijs

In 2021 was op 57 procent van de reguliere basisscholen een BRC-functionaris actief (niet in figuur).² Dit is hoger dan op alle drie de onderwijsvormen uit het gespecialiseerd onderwijs.

En waar de inzet van BRC-functionarissen in het gespecialiseerd onderwijs daalt, stijgt deze in het regulier onderwijs juist.²

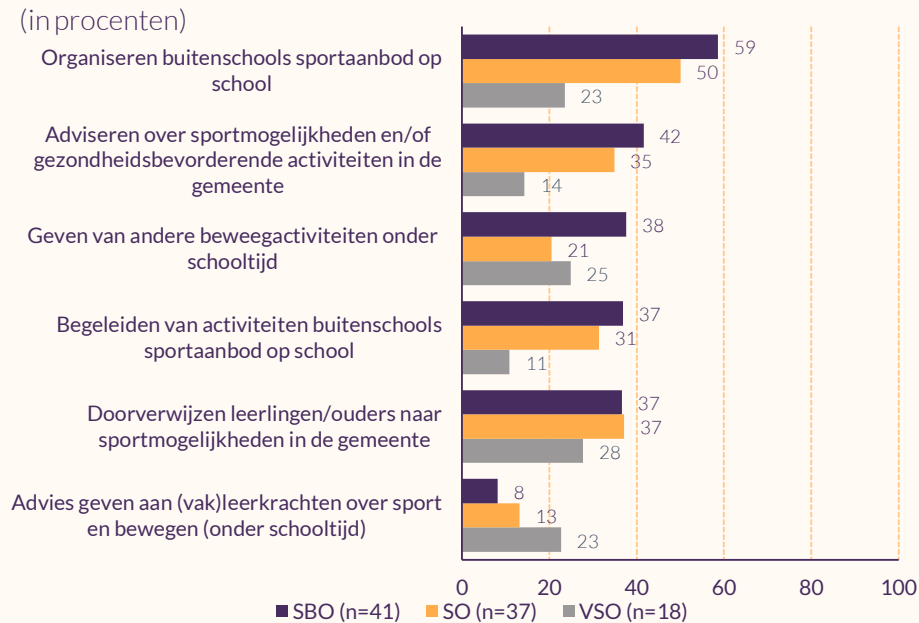
Figuur 1
Frequentie waarmee BRC-functionarissen actief zijn in het gespecialiseerd onderwijs, volgens schoolleiders
(in procenten)

Bron: Mulier Instituut, Monitor bewegingsonderwijs en sport in het gespecialiseerd onderwijs en praktijkonderwijs, 2023.

Taken BRC-functionaris

Figuur 2
Meest genoemde taken van een BRC-functionaris op het gespecialiseerd onderwijs, volgens schoolleiders (in procenten)

Bron: Mulier Instituut, Monitor bewegingsonderwijs en sport in het gespecialiseerd onderwijs en praktijkonderwijs, 2023.

BRC-functionaris vooral ingezet voor buitenschools sportaanbod

Op meer dan de helft van de sbo-scholen en de helft van de so-scholen organiseert een BRC-functionaris het buitenschoolse aanbod (resp. 59% en 50%; **figuur 2**). Daarnaast adviseren BRC-functionarissen over sportmogelijkheden of gezondheidsbevorderende activiteiten in de gemeente (sbo: 42%; so: 35%). Op het vso lijkt er tussen de scholen meer verschil te zijn in de taken van een BRC-functionaris.

Taken volgens BRC-functionarissen zelf

Van de BRC-functionarissen die op het gespecialiseerd onderwijs werken, geeft het merendeel ook aan dat zij voornamelijk het buitenschoolse aanbod op het gespecialiseerd onderwijs verzorgen.³ Daarnaast geeft het merendeel aan leerlingen/ouders door te verwijzen naar sportmogelijkheden in de gemeente.

Een ruime voldoende voor de BRC-functionaris

Op het sbo, so en vso beoordelen schooldirecteuren de inzet van de BRC-functionaris gemiddeld met een 7.

Inzet en taken

Het praktijkonderwijs is onderdeel van het regulier voortgezet onderwijs. Het is bedoeld voor leerlingen die meer baat hebben bij praktisch leren.

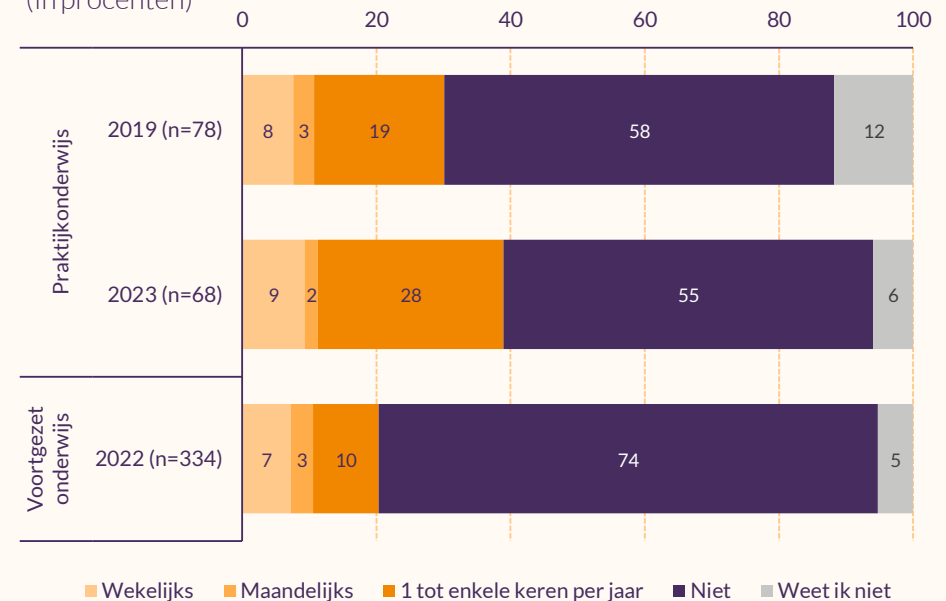
Stijgende inzet buursportcoach op het praktijkonderwijs

Op twee op de vijf scholen uit het praktijkonderwijs (39%) is een BRC-functionaris actief ([figuur 3](#)). In 2019 was dit nog 30 procent. Op het merendeel van de scholen waar een BRC-functionaris actief is, is deze één tot enkele keren per jaar actief. Opvallend is dat in het praktijkonderwijs vaker een BRC-functionaris actief is dan in het voortgezet onderwijs (39% vs. 20%).⁴

BRC-functionaris vooral voor buitenschools sportaanbod

Vergelijkbaar met het regulier middelbaar onderwijs wordt de BRC-functionaris in het praktijkonderwijs voornamelijk ingezet voor het verzorgen van buitenschools sportaanbod (46%). Daarnaast begeleidt de BRC-functionaris op één derde van de scholen het buitenschoolse sport- en beweegaanbod (31%) of activiteiten onder schooltijd (31%).

Figuur 3
Frequentie waarmee BRC-functionarissen actief zijn op het praktijkonderwijs en voortgezet onderwijs, volgens schoolleiders
 (in procenten)

Bron: Mulier Instituut, Monitor bewegingsonderwijs en sport in het gespecialiseerd onderwijs en praktijkonderwijs, 2023.

Conclusie en aanbeveling

Conclusie

In het gespecialiseerd onderwijs daalt het aantal BRC-functionarissen dat actief is ten opzichte van 2019. Er zijn ook minder BRC-functionarissen actief op het gespecialiseerd onderwijs dan op het regulier primair onderwijs.

Op het praktijkonderwijs zijn ten opzichte van 2019 juist meer BRC-functionarissen actief. Daarnaast zijn er meer BRC-functionarissen actief in het praktijkonderwijs dan op het regulier voortgezet onderwijs.

Aanbeveling

Voldoende bewegen is van belang voor een gezonde ontwikkeling, juist ook voor kinderen met een beperking. Uit recent onderzoek blijkt dat de sportdeelname van jongeren (5 tot 18 jaar) met een matige en ernstige beperking laag is én het sterkst is afgenomen ten opzichte van 2022.⁷

In toenemende mate wordt een beroep op scholen gedaan om een bijdrage te leveren aan de kwaliteit en kwantiteit van bewegen. Een BRC-functionaris kan deze bijdrage ook leveren.

Gezien de waarde van een BRC-functionaris en het belang van bewegen voor kinderen met een beperking blijft aandacht nodig om ook in het gespecialiseerd onderwijs en het praktijkonderwijs (meer) BRC-functionarissen in te zetten.

Verantwoording

Deze factsheet hebben we gemaakt op basis van de resultaten uit de peiling bewegingsonderwijs en sport in het gespecialiseerd onderwijs en praktijkonderwijs.^{5,6} Daarnaast hebben we gebruik gemaakt van panelpeilingen onder BRC-functionarissen.³

Referenties

¹ **Heijnen, E., Van Stam, W., Gómez Berns, A., & Vrieswijk, S.** (2022).

Monitor Brede Regeling Combinatiefuncties 2022. Mulier Instituut.

² **Slot-Heijs, J. J., Vrieswijk, S., & Lucassen, J. M. H.** (2021). *Bewegingsonderwijs*

en sport in het primair onderwijs, 2-meting. Mulier Instituut.

³ **Mulier Instituut i.s.m. Wij Buurtsportcoaches** (2023).

Peiling buurtsportcoaches voorjaar.

⁴ **Slot-Heijs, J. J., Vrieswijk, S., Bronkhorst, A., & Lucassen, J. M. H.** (2019).

Lichamelijke opvoeding en sport in het voortgezet onderwijs: 2-meting. Mulier Instituut.

⁵ **Vrieswijk, S., & Slot-Heijs, J. J.** (2024).

Bewegingsonderwijs en sport: in het gespecialiseerd onderwijs en praktijkonderwijs. Mulier Instituut.

⁶ **Slot-Heijs, J. J., & Lucassen, J. M. H.** (2019).

Bewegingsonderwijs en sport in het speciaal onderwijs. Mulier Instituut.

⁷ **NOC*NSF** (2023).

Kinderen en jongeren met ernstige beperking sporten steeds minder.

<https://nocnsf.nl/nieuws/2023/08/kinderen-en-jongeren-met-ernstige-beperkingsporten-steeds-minder>

Contact

Marthe Westerbroek
m.westerbroek@mulierinstituut.nl

Sofie Vrieswijk
s.vrieswijks@mulierinstituut.nl